

Begeleidingsbrief stukken voor de Commissie Water en Milieu

Steller	: Karin van den Broek	Sector	: MST
Toestel	: 2716	Cie nr:	2002WEM57
Kamernr.	: C2-43	Datum in Cie	: 16 september 2002

Onderwerp:
Voortgang opstellen WHP3

Toelichting:

Met het vaststellen van het plan van aanpak in GS op 7 mei 2002 en advisering door de Commissie Water en Milieu op 27 mei 2002 is het opstellen van het WHP3 formeel begonnen. **Met de bijgaande notitie willen wij alle provinciale betrokkenen** (o.a. Regiegroep, DR, GS, PCMW, Commissie Water en Milieu) **informer**en over de voortgang van het traject.

In de afgelopen periode is gestart met de afstemming met de Utrechtse waterschappen. Met onze andere directe partners (buurprovincies en Rijkswaterstaat) zullen er nog gesprekken volgen. In deze notitie wordt een overzicht gegeven van de noties die wij uit *gesprekken met de waterschappen en in het bestuurlijke traject* van het plan van aanpak hebben meegenomen.

De *communicatie* zal in de komende maanden breder opgepakt worden. De voorgestelde aanpak wordt in de notitie aangegeven.

Het opstellen van het WHP3 is inmiddels ook inhoudelijk opgestart. Middels enquêtes is geïnventariseerd welke aanpassingen er in de bestaande teksten moeten en kunnen worden doorgevoerd. Na een gespreksronde met de werkgroep trekkers zullen daadwerkelijke opdrachten tot het opstellen van WHP3-teksten worden uitgezet.

Voorgestelde beslispunten:

- Kennisnemen van de voortgangsrapportage van het opstellen van het WHP3
- Kennisnemen van de opzet voor de externe communicatie rond het WHP3 (paragraaf 4).

Categorie A: inhoudelijk te bespreken

Categorie B: marginaal te toetsen; kort bespreken

Categorie C: ter kennisneming

Voortgang opstellen WHP3

1. Een nieuw WHP

Sinds de vaststelling van het tweede Waterhuishoudingsplan (WHP2) in 1999 heeft een aantal voor het waterbeheer belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden. GS hebben besloten dat het WHP2 naar aanleiding van deze ontwikkelingen aangepast c.q. aangevuld moet worden. Dit gebeurt in samenhang met de herziening van de drie andere strategische plannen (streekplan, milieubeleidsplan en strategisch mobiliteitsplan) van de provincie. Met het vaststellen van het plan van aanpak in GS op 7 mei 2002 en advisering door de Commissie Water en Milieu op 27 mei 2002 is het opstellen van het WHP3 formeel begonnen. **Met deze notitie willen wij alle betrokkenen** (o.a. Regiegroep, DR, GS, PCMW, Commissie Water en Milieu) **informereren over de voortgang van het traject.**

In de afgelopen periode is gestart met de afstemming met de Utrechtse waterschappen. Met onze andere directe partners (buurprovincies en Rijkswaterstaat) zullen er nog gesprekken volgen. In deze notitie wordt een overzicht gegeven van de noties die wij uit *gesprekken met de waterschappen en in het bestuurlijke traject* van het plan van aanpak hebben meegenomen.

De *communicatie* zal in de komende maanden breder opgepakt worden. De voorgestelde aanpak wordt in het onderstaande aangegeven.

Het opstellen van het WHP3 is inmiddels inhoudelijk opgestart. Middels enquêtes is geïnventariseerd welke aanpassingen er in de bestaande teksten moeten en kunnen worden doorgevoerd. Na een gespreksronde met de werkgroep-trekkers zullen daadwerkelijke opdrachten tot het opstellen van WHP3 teksten worden uitgezet. Een belangrijke keuze die daarvoor moet worden gemaakt, is de keuze van inhoudelijke accenten. Wat worden de *speerpunten* van het WHP3?

Een bijlage met de tijdsplanning is bij deze notitie gevoegd.

2. Noties uit het bestuurlijke traject

Bij de bespreking van het plan van aanpak in GS, PCMW en Commissie Water en Milieu is een aantal opmerkingen gemaakt die in het onderstaande kort worden weergegeven:

- Zorg dat water zijn sturende rol waar maakt.
- Stel het WHP3 in dezelfde PS vergadering vast als het Streekplan.
- Er wordt een discrepantie geconstateerd tussen enerzijds de ideeën over een beperkte actualisatie, en anderzijds de grote aanpassingen die in het plan zullen moeten plaatsvinden. Besloten is te kiezen voor een reële en heldere naam en het plan WHP3 in plaats van WHP2+ te noemen.
- Heldere communicatie en leesbaarheid blijven belangrijke aandachtspunten.

3. Noties uit de gesprekken met de waterschappen

In de periode half april – half mei 2002 zijn met HDSR, AGV en V&E ambtelijke gesprekken gevoerd. Op 30 mei is het WHP3 besproken in het bestuurlijk overleg met de waterbeheerders. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de ambtelijke en bestuurlijke noties die wij uit deze gesprekken hebben meegenomen.

De drie waterschappen die actief zijn in de gemeente Vianen zijn nog niet benaderd. Op MT-niveau wordt een gesprek georganiseerd met de waterbeheerders in die gemeente, op basis waarvan beter inzicht zal ontstaan in de inbreng van deze waterschappen.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de waterschappen positief zijn over de ingeslagen weg en daaraan graag hun medewerking willen verlenen. Men is positief over de insteek, die zoveel mogelijk op de indeling in stroomgebieden is gericht.

De waterschappen benadrukken dat dit nog meer dan voorheen afstemming met de buurprovincies vraagt.

Faseverschillen in het planvormingsproces maken goede afstemming lastig. Onderwerpen waarop in elk geval afstemming moet plaatsvinden zijn: ecologische normdoelstellingen, reconstructie, functiekaart, bergingsgebieden, normering wateroverlast en de watertoets.

Op een aantal punten lijken de waterschappen niet op één lijn te zitten. Zo is er een spanningsveld tussen de wens een WHP3 op hoofdlijnen te krijgen en het verzoek onze doelstellingen zo concreet mogelijk te formuleren. Ook over de wijze van omgaan met de watertoets (op basis van beleidsconcepten of van getalsmatige richtlijnen) verschillen de waterschappen van mening.

Er is gesignaleerd dat op een aantal punten in de afgelopen periode weinig vooruitgang is geboekt. Het gaat dan vooral om de Ecologische normdoelstellingen, regionale watersysteemrapportages en normering regionale waterkeringen. De provincie wordt gevraagd het beleid op dergelijke punten te heroverwegen en te komen met haalbare voorstellen en bijbehorende financieringsmogelijkheden. Ook worden vraagtekens gesteld bij de haalbaarheid van de waterkwaliteitsdoelstellingen uit de Vierde Nota Waterhuishouding en het WHP2. In samenhang hiermee wordt erop gewezen dat het niet verstandig is te sterk te focussen op de ruimtelijke aspecten van het waterbeheer, maar water in brede voldoende aandacht te geven.

4. *Communicatie*

Uit de tussentijdse evaluatie van het WHP2 (oktober 2001) is gebleken dat een actualisatie van het plan op draagvlak onder de betrokken actoren kan rekenen. Een voorkeur kwam naar voren voor een zo efficiënt mogelijke benadering, dat wil zeggen een proces waarbij de verschillende externe partijen selectief en doelgericht bij het opstellen betrokken worden. Voor een dergelijke aanpak is gekozen. Er zal onder andere worden bezien of gebruik gemaakt zal worden van internet, waarop kaarten en teksten beschikbaar kunnen worden gesteld en reacties gegeven kunnen worden.

Externe consultatie

Mede op grond van de evaluatie is besloten om gedurende de eerste fase van het opstellen van het WHP3 een open, inhoudelijke discussie te organiseren met externe partijen rond een aantal duidelijk afgebakende, bestuurlijk relevante thema's.

Op 7 november zal deze brede externe consultatie plaatsvinden. Aan externe partners zal de mogelijkheid worden geboden mee te denken over de hoofdlijnen van het derde waterhuishoudingsplan. In deze notitie wordt een voorstel gedaan voor de aanpak van deze bijeenkomst en worden de thema's die we willen bespreken aangegeven. Het is de bedoeling deze notitie in september/oktober uit te werken tot een achtergrondnotitie aan de hand waarvan de discussie op 7 november kan worden gevoerd. In die achtergrondnotitie zal aandacht worden besteed aan wat er speelt op het gebied van het waterbeleid en zullen we onze vragen aan de partners formuleren.

Het communicatietraject voor het WHP3 is al in gang gezet. De ambtelijke startbesprekingen met de waterschappen zijn gevoerd aan de hand van een ambtelijke bespreekpuntennotitie. Deze notitie zal fungeren als basis voor de achtergrondnotitie in het najaar. Daarnaast is het WHP3 aan de orde geweest in het bestuurlijk overleg van de Utrechtse waterbeheerders op 30 mei 2002.

De **doelen** van de bijeenkomst op 7 november zullen zijn:

- het luisteren naar ideeën en het peilen van meningen zodat deze kunnen worden meegewogen in de totstandkoming van het WHP3
- het informeren over het nieuwe waterbeleid
- het verwerven van draagvlak voor dit beleid
- het verzamelen van informatie voor het WHP3

De **doelgroepen** zijn in drie categorieën te onderscheiden:

- direct betrokken partners: waterschappen, Rijkswaterstaat en buurprovincies
- gemeenten
- belangenorganisaties, zoals NMU, GLTO en Hydron

Voorstel is de partners op ambtelijk niveau uit te nodigen, omdat op deze manier een optimale afstemming met

de WB21-communicatie mogelijk is. Zie ook de paragraaf 'Relatie met communicatie WB21' hieronder. De bijeenkomst zal qua 'niveau' worden afgestemd op de tweede en derde doelgroep. Met de direct betrokken partners zullen los van deze bijeenkomst de meer technisch-inhoudelijke zaken worden kortgesloten. De bestuurders van de waterschappen worden o.a. via het bestuurlijk overleg met de waterbeheerders betrokken.

Na de WHP discussiebijeenkomst zal het concept-ontwerp WHP3 worden afgerond. De externe partijen zullen hierover worden geconsulteerd. Op dit moment is nog niet duidelijk op welke wijze deze consultatie vorm zal krijgen.

Communicatie-thema's

De herziening van het WHP bestaat voor een belangrijk deel uit een actualisatie en inhoudelijke aanpassing van de thema's en speerpunten uit het bestaande plan en de implementatie van vastgesteld nieuw waterbeleid. Over deze onderwerpen is geen diepgaande discussie met externe partners meer noodzakelijk, want de gedachtwisseling over belangrijke beleidsthema's heeft immers al in ander verband plaatsgevonden. Verdere uitwerking en afstemming kan naar verwachting efficiënt in werkgroepverband dan wel op ad-hoc plaatsvinden. Over de doorwerking van WB21 is wel discussie te verwachten. Het betreft immers een koerswijziging in het waterbeheer die ingrijpende gevolgen heeft. Met de afgeronde deelstroomgebiedsvisies hebben we inzicht in het lange termijn perspectief. Vervolgens moet de stap van visievorming naar planvorming worden gemaakt. Afhankelijk van het schaalniveau, het type maatregel, de beschikbare kennis en het draagvlak kunnen we de visie in het streekplan, het WHP of in nadere uitwerkingsplannen concretiseren.

We verwachten in september/oktober 2002 beter zicht te hebben in welke planprocessen de discussie over WB21 maatregelen het beste gevoerd kan worden.

Het is de bedoeling om op 7 november het waterbeleid in de volle breedte aan de orde te laten komen, dus niet alleen de ruimtelijke aspecten van het waterbeheer. Wel willen we het aantal te bespreken onderwerpen behapbaar houden.

Thema's die op 7 november aan de orde zouden moeten komen zijn (niet limitatief):

- watertoets
- wateroverlast en bodemdaling
- stedelijk waterbeheer
- Europese Kaderrichtlijn Water

Relatie met communicatie WB21

De voorbereidingen voor het WHP3 lopen deels parallel aan de communicatie voor de stroomgebiedsvisies in het kader van WB21. De planning en uitvoering van beide communicatietrajecten zal zoveel mogelijk worden afgestemd. In juni 2002 zijn vanuit WB21 in het stroomgebied Amstelland zogenaamde watertafels georganiseerd, waarbij met een breed scala van partners is gesproken. Daarnaast loopt er een landelijk communicatietraject 'Anders omgaan met water' dat breed op de agenda wordt gezet.

Voor de wethouders is in het kader van WB21 een uitgebreid communicatietraject opgezet. Het is de bedoeling in dit traject, o.a. in een bijeenkomst in november, de relevante aspecten van het WHP3 worden meegenomen. Deze bijeenkomst zal plaatsvinden na de ambtelijke WHP3 bijeenkomst op 7 november. Concrete afspraken over deze 'verweving' moeten nog worden gemaakt.

Omdat we in de WHP-discussiebijeenkomst willen inspelen op de communicatie rond WB21, is het niet mogelijk een uitgewerkte discussienotitie bestuurlijk vast te stellen. In deze notitie wordt daarom aangegeven welke richting we in willen slaan. Een actuele uitwerking zal dan in het najaar plaatsvinden.

5. Speerpunten

In hoofdlijnen kan gezegd worden dat het WHP3 bestaat uit een geactualiseerd WHP2 aangepast onder meer door nieuw beleid rond WB21, Ruimte voor de Rivier, de Europese Kaderrichtlijn Water en de watertoets. De belangrijkste missie is een goede afstemming tussen Waterbeleid en Ruimtelijke Ordening (mede) te bewerkstelligen. Dit wordt mede mogelijk gemaakt door het gelijktijdig herzien van alle provinciale strategische plannen.

Er zal in het kader van de voorbereiding van het WHP3 een analyse van de speerpunten van het vigerende WHP2 plaatsvinden.

De speerpunten van het (vigerende) WHP2 zijn:

- Verdroging
- Waterbodems
- Diffuse bronnen
- Stedelijk waterbeheer en riolering
- Veiligheid

Er hebben de laatste 3 jaar veel ontwikkelingen op het gebied van water plaatsgevonden die het provinciaal beleid en de provincie in het waterbeleid stevig beïnvloeden. Aangezien de provincie een keuze moet maken voor haar inzet op het gebied van het waterbeleid gegeven de beperkte middelen tot haar beschikking, is het mogelijk dat de speerpunten in het WHP3 veranderd moeten worden.

Tijdens de discussiebijeenkomsten die in het najaar worden georganiseerd zal de discussie over de speerpunten eveneens aan de orde komen.